

се направиха много визити на всички министри и други обществени деятели които, подготвени вече чрез печата и следили победоносния ходъ на защитниците на оперната идея, обещаваха щедро своята подкрепа. Ако самата идея бѣ провалена въ пресата не можеше да се пристъпи по никой начинъ къмъ създаване на „Оперната дружба“.

Вземали еднѣжъ страха на оперните защитници, всички нейни противници се изпокриха, капитулираха. Тѣ наблюдаваха съ затаенъ дѣхъ, какво ще се прави по-нататкъ, като очакваха, че, на края на краищата, операта ще се провали още следъ първото представление.

Следъ като кампанията бѣ привършена, оперната нива дълбоко разорана и очистена отъ всѣкакви плевели и камъни, оставаше да се сѣе, за да поникне хубавъ плодъ. Започна се трескава дейность. Тукъ нѣмамъ достатъчно мѣсто, за да описвамъ всички по-важни перипетии, предхождащи първото оперно представление, което трѣбваше да закрепи още повече идеята за възможността да имаме своя родна опера. Музикалното училище и Музикалния съюзъ дадоха най-голямъ подкрепа морална и материална. Музикалното училище отстъпи помѣщенията си за репетиции, даже отдѣли отъ много скромната си субсидия 1000 златни левове за доставяне на ноти и др. нужди. Д. Х. Георгиевъ, ред. на Музикаленъ вестникъ, даде своята най-искрена подкрепа съ редъ статии.

Когато вече се опредѣляха лицата, които трѣбваше да заематъ разни постове въ операта, на мене бѣ предложенъ лично отъ К. И. Михайловъ—Стоянъ диригентския постъ, обаче, азъ отказахъ да вземамъ каквото и да било участие като спужебно лице въ операта, защото чувствувахъ, че моята задача ще бѣде да подържамъ новородената опера чрезъ перото въ пресата. Ако азъ лично участвахъ, било е въ управлението, или заемамъ нѣкоя техническа служба, моитѣ критици нѣмаше да иматъ голѣма морална сила. Предпочитахъ да остана само като единъ общественъ деецъ, ангажиранъ вече силно съ своитѣ статии предъ обществото, чувствувахъ, каква голѣма отговорность ще нося, ако се едно неудачно представление се провали цѣлата работа. Още повече, като имахъ предвидъ, че

неприятелитѣ сж много, особено измежду писателитѣ и драматическитѣ артисти, които ги подкокоросваха да пишатъ противъ оперната идея.

Въпреки многократнитѣ настоявания на К. И. Михайловъ—Стоянъ, стана много добре за сформироващата се родна опера, че азъ не приехъ постъ, нито въ управлението, нито да дирижирамъ оркестра, защото още следъ първото представление на „Оперната дружба“ стана явно, че тя се нуждае отъ една мощна и непрекъснатата подкрепа въ пресата до нейното закрепване. Първиятъ спектакль на операта „Фаустъ“ мина за публиката, безъ особени музикални скандали. То бѣ сполучливо за жадната за родна опера публика. Разбира се, че хора, които бѣха слушали опери въ странство, презъ време на антрактитѣ гласно я критикуваха. Още сжщата вечеръ трѣбваше да влизамъ въ спорове съ разни претенциозни слушатели и да ги убеждавамъ, че трѣбва да се абстрахиратъ отъ подробности и да се въодушевляватъ предимно отъ самата идея. Времето, казвахъ имъ, ще изглади всички граповини. Не вѣрвамъ нито единъ отъ участващитѣ артисти и други да е треперялъ толкова за успѣха на операта като менъ, който така безрезервно доказвахъ въ пресата на обществото, че ние имаме достатъчно сили, за родна опера.

Изглежда, че когато се защитава съвършено идеално, безкористно една хубава идея, и самъ Господъ помага. Още презъ първия антрактъ, седящия задъ менъ въ партера сега покойникъ Ив. Ев. Гешевъ, бившъ министръ председателъ, ме потупа по рамото и ми каза: „Убедихъ се, че твоята опера ще успѣе. Ела съ менъ да се разходиме въ кулоаритѣ на театра“. Презъ цѣлото време Ив. Ев. Гешевъ манифестираше своето голѣмо удоволствие отъ постигнатия успѣхъ и ме поздравляваше за моята предвидливостъ и далновидность.

Първото оперно представление завърши за широката маса съ голѣмъ успѣхъ. Галерията, кждето златната младежъ се бѣ масово настанила, изразяваше буйно възторга си и наелектризираще публиката въ партера и ложитѣ. Народниятъ театръ бѣ буквално натъпканъ отъ публиката. Артиститѣ: К. И. Михайловъ—Стоянъ—Фаустъ; Ив.